Tausta ja yleiskuvaus

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen toteuttama Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma keskittyi vahvasti perustason sosiaali -ja terveyspalvelujen kehittämiseen. Ohjelman tarkoituksena oli tukea hyvinvointialueita valmistelemaan ja ottamaan käyttöön uudenlaisia, laaja-alaisia sosiaali- ja terveyskeskuksia, joissa ihmiset saavat tarvitsemansa avun sujuvasti.

Valtionavustuksen erillishaun tarkoitus on ollut tukea Tulevaisuuden sosiaali-ja terveyskeskus -ohjelman mukaista hyvinvointialueiden kehittämistyötä vahvistamalla yhteistyöalueilla tehtävää alueellista kehittämistä ja koordinaatiota koskien psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa ja ylläpitoa sekä lasten ja nuorten vaativien palveluiden osaamis-ja tukikeskuksia (OT- keskus). Kehittäminen on ollut yhteistyötä Tulevaisuuden sosiaali-ja terveyskeskus -ohjelmassa tehtävän kehittämistyön kanssa. Toimenpiteet on toteutettu noudattaen keskittämisasetuksen (valtioneuvoston asetus 582/2017) säännöstä alueellisen kokonaisuuden suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta. Tarkoituksena on ollut vakiinnuttaa alueellinen koordinaatio näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönotossa ja ylläpidossa.

Hankkeen kehittämistyön ja tavoitteiden toteuttamiseksi sekä niiden jatkuvuuden turvaamiseksi hankkeen jälkeen tarvitaan toimenpiteitä sekä yhteistyörakenteita. Kattavat yhteistyörakenteet tukevat mielenterveyden oireiden ja häiriöiden tunnistamista ja hoitoa sekä menetelmien ylläpitämistä. Hanketyössä on rakennettu ja vahvistettu yhteistyörakenteita kolmella tasolla:

1. Yliopistosairaalat kehittävät yhdessä sellaisia palveluita ja osaamista, mikä skaalautuu ja minkä kehittäminen on tehokkainta kansallisella tasolla
2. Kukin yliopistosairaala kehittää omia palveluitaan ja osaamistaan, sekä soveltaa kansallisessa yhteistyössä kehitettyjä palveluita yhteistyöalueellaan
3. Hyvinvointialuekohtaisesti sovitaan yhteiskehittämisen parhaista tavoista ja rakenteista, joilla perustason palveluita tuetaan

Hanke on toteuttanut mielenterveysstrategiaa ja kehittämistyöllä on tuettu Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelmaa. Kehittämistyöllä on pyritty parantamaan perustason psykososiaalisiin hoitoihin pääsyä kaikkien ikäluokkien osalta. Kehittämistyöllä on tuettu perustasolle soveltuvien, näyttöön perustuvien psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa yleisimpien lievien ja keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden varhaiseen hoitoon. Kehittämistyön myötä digitaalisten mielenterveyspalveluiden käyttö on lisääntynyt ja ne ovat sujuva osa hoitopolkuja ja ammattilaisten tukea. Näillä toimenpiteillä on myös luotu edellytyksiä terapiatakuun toteuttamiseen hyvinvointialueilla. Hankkeen kehittämistyöllä on pyritty myös korjaamaan koronavirustilanteen lapsiin ja nuoriin aiheuttamia vaikutuksia. Hanketavoitteet ovat nivoutuneet yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen kansallisen ja alueellisen valmistelun kanssa.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää yhdessä PPSHP:n/OYS psykiatrian ja Pohjois-Suomen hyvinvointialueiden kanssa alueellista psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa, arviointia ja osaamisen ylläpitoa osana hoito- ja palveluketjujen kokonaisuuksia, ns. keskittämisasetuksen (VNa 582/2017) mukaisesti. Keskittämisasetuksen mukaisia tavoitteita ovat olleet erityisesti:

1. Parantaa perustason psykososiaalisiin hoitoihin pääsyä kaikilla ikäluokilla
2. Tukea perustasolle soveltuvien, näyttöön perustuvien psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa yleisimpien lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhaisen hoitoon
3. Vakiinnuttaa perusterveydenhuollon ja lasten- ja nuorten peruspalvelut kattava yhteistyörakenne, joka tukee mielenterveyden oireiden ja häiriöiden tunnistamista ja hoitoa sekä menetelmien ylläpitämistä

Hanke on tukenut Pohjois-Suomen hyvinvointialueita toteuttamaan Tulevaisuuden sote-keskushankkeen tavoitteita psykososiaalisten menetelmien osalta. Näitä ovat olleet:

1. Psykososiaalisten hoitojen parempi saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus
2. Mielenterveyden häiriöiden ennaltaehkäisyn ja ennakoinnin lisääminen
3. Hoidon laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
4. Psykososiaalisten palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden kehittäminen
5. Kustannusten nousun hillintä

Hankkeessa on ollut tavoitteena rakentaa osahankkeiden mukaiset tuotokset ja vastata niiden kautta yllä lueteltuihin tavoitteisiin/tukeen.

Osahanke 1: Digitaalisten omahoitopalveluiden ja muiden kansalaisten digitaalisten mielenterveyspalveluiden käyttöönotto sekä ammattilaisten digitaaliset tukipalvelut (ammattilaisten sähköinen koulutusalusta). Huom. Digitaalisia välineitä tai tietojärjestelmiä ei ole tarkoitus kehittää, vaan hankkeessa tuotetaan potilaille suunnattuja ja ammattilaisten työtä tukevia sisältöjä olemassa olevien kanavien kautta välitettäväksi.

Osahanke 2: Nopea ja oikein kohdentuva hoitoon ohjaus. Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää yhdessä kaikkien Pohjois-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden kanssa hoitoonohjausprosessia niin, että potilas ohjataan yksilöllisen tarpeen mukaiseen mutta intensiivisyydeltään oikein porrastettuun hoitoon heti perustasolta. Yliopistosairaalayhteistyössä kehitetään hoidon tarpeen arvioinnin tukijärjestelmiä kaikenikäisille potilaille, tuetaan jo olemassa olevien digitaalisten järjestelmien (mm. Terapianavigaattori) alueellista soveltamista.

Osahanke 3: Otetaan Pohjois-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueilla käyttöön perustasolle soveltuvia, näyttöön perustuvia psykososiaalisia hoitoja ja näitä tukeva järjestelmä. Hankkeen myötä tarjottavien (koulutustarjonta) psykososiaalisten hoitomenetelmien valinnat tehdään hyvinvointialueille lähetettävän osaamistakartoitus ja -toiveiden kyselyn vastausten perusteella. Huom. Nuorisopsykiatrian osalta hankkeessa jatketaan aikaisemmin käynnistyneitä IPC- ja Cool Kids –hoitomenetelmien käyttöönottoja Nuorten mielenterveyden osaamiskeskus (NMOK) organisaatiomallin mukaisesti.

Keskeiset hyödyt ja hyötyjen kohdentuminen

Saavutetut hyödyt ja vaikutukset:

1. asiakkaiden näkökulmasta

Asiakaslähtöisyyden kehittäminen auttaa vastaamaan moneen sotealan uudistustarpeeseen. Palveluilta vaaditaan yhä enemmän kykyä vastata potilaiden moninaistuviin ja kasvaviin odotuksiin sekä tarpeisiin. Tärkeässä asemassa ja keskiössä tässä kehittämistyössä on ollut asiakkaan asema ja osallisuus palveluiden kehittämisessä. Kansallisen mielenterveysstrategian 2020–2030 päämääränä on ihmisten tarpeiden mukaisen, laaja-alaiset palvelut. Psykososiaaliset hoitomenetelmät eivät tällä hetkellä ole riittävän saatavilla suhteessa kasvavaan kysyntään. Uusi ajattelutapa korostaa tehokkaiden psykososiaalisten hoitojen tarjoamista mahdollisimman nopeasti, kun mielenterveysongelmat tulevat esiin. Tärkeää on varmistaa, että palvelut ovat asiakaslähtöisiä, helposti saavutettavia, tarjolla oikeaan aikaan ja että ne ovat laadukkaita ja vaikuttavia. Tämän saavuttamiseksi hoidon keskittymistä perustasolle on vahvistettu tässä hankkeessa. Porrasteinen hoitomalli perustasolla mahdollistaa asiakkaalle tarpeenmukaisen hoidon aloittamisen ilman viivästyksiä.

OYS -yhteistyöalueen hyvinvointialueiden vastinparina toimineet terapiakoordinaattorit ovat loppuraportoinnissaan nostaneet esille asiakkaiden hyötyvän julkisen perusterveydenhuollon ripeämmästä hoitoon ohjauksesta, hoitoon pääsystä ja psykososiaalisten menetelmien hoitovalikoiman laajentumisesta. Nopealla ja oikein ohjatulla hoidon aloituksella ennalta ehkäistään sairauden komplisoitumista.

2. henkilöstön näkökulmasta

Porrasteisen hoitomallin käyttöönotto ja uusien menetelmien integroiminen osaksi organisaation käytänteitä vaatii työtä, kouluttautumista ja resursseja. Henkilöstön hoidollista osaamista on vahvistettu psykososiaalisiin hoitoihin/interventioihin kouluttaen. OYS-koordinaatiohanke on tukenut ja ohjannut alueen ammattilaisia uusien työvälineiden käyttöönotossa sekä tukenut osakokonaisuuksien rakentamista. Matalan kynnyksen palveluvalikoiman laajentaminen ja implementaatio vaatii johdon- ja lähiesihenkilöiden sitoutumista ja heidän tukensa työntekijöille ovat ratkaisevassa asemassa, kun pyritään varmistamaan, että uudet käytännöt juurtuvat osaksi organisaatiokulttuuria. Kyseessä on suuri toiminallinen muutos, kun siirrytään yhä enemmän kohti aikarajattuja vaikuttavia hoitointerventioita lieväoireisille ja turvataan intensiivisempi erikoissairaanhoito sitä tarvitseville. Suomessa puhutaan mielenterveyskriisistä, jonka ratkaisemiseksi ei riitä resurssien lisääminen vaan on tehtävä merkittäviä muutoksia palvelujärjestelmässä ja tavassa hoitaa mielenterveysasiakkaita.

Ammattilaisten osaaminen on vahvistunut ja interventiot ovat tuoneet työhön merkityksellisyyttä. Ammattilaiset ovat motivoituneita interventioiden käyttöön ja kokevat niiden auttavan työssä jaksamista, mikäli toteutus mahdollistetaan työssä järkevällä tavalla. Tavoitteelliset ja määrämittaiset interventiot raamittavat työtä mielekkäällä tavalla.

OYS -yhteistyöalueen hyvinvointialueiden vastinparina toimineet terapiakoordinaattorit nostaneet esille hyötyinä julkisen perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelujen ammattilaisten osaamisen vahvistumisen. Ammattilaiset ovat saaneet käyttöön näyttöön perustuvia hoitomenetelmiä. Tasavertainen ja yhdenmukainen hoidontarpeenarviointi ja hoitoonohjaus on selkeytynyt Terapianavigaattorin käyttöönoton ja hoidon porrastuksen myötä. Toimintamallin käyttöönotto on vähentänyt työntekijöiden kuormituksen kokemusta ja antanut ammattilaiselle työkaluja vastata asiakkaan hoidollisiin tarpeisiin.

3. hyvinvointialueen näkökulmasta

Kansallisesti yliopistosairaalat kehittävät yhteistyössä palveluita, jotka sovitetaan käyttöön jokaisen hyvinvointialueen kanssa tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on kattaa koko etulinjan psykososiaalisten interventioiden prosessi, sillä yhdenkin prosessin osan rikkonaisuus käytännössä estää prosessin onnistumisen ja potilaat ei saa hoitoa. Kansallisen yhteistyön avulla on pyritty tukemaan Tulevaisuuden sote-keskushanketta tehokkaasti koko maassa ja luomaan osaamiskeskusrakenteet. OYS-koordinaatiohankkeen keskeinen fokus on ollut tiedolla johtamisen merkityksen korostaminen. Kansallisesti tuotettua tietoa menetelmien vaikuttavuudesta on tuotu päättäjien, esihenkilöiden ja kehittäjien tietoon. Terveydenhuollossa tiedolla johtamista pidetään yhtenä tärkeimmistä työkaluista, jolla vähentää kustannuksia ja resurssien käyttöä, parantaa potilaiden hoidon laatua sekä tuloksia.

OYS -yhteistyöalueen hyvinvointialueiden vastinparina toimineet terapiakoordinaattorit tuoneet esille hyvinvointialueiden hyötyvän palvelujärjestelmän ja toimintamallin muutoksesta. Palveluiden saatavuus ja oikea-aikaisuus ovat parantuneet. Nopeampi hoitoon pääsy ja vaikuttavat hoitomenetelmät vähentävät kuormitusta raskaammista palveluista, joilla on vaikutusta kustannusten hillitsemiseen.

4. pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Pidemmällä aikavälillä perustaso vahvistuu ja lapset sekä perheet saavat vaikuttavaa hoitoa oikea-aikaisesti. Tämän seurauksen erikoissairaanhoidon tarve vähenee ja resurssit kohdistuvat paremmin. Kun tarpeenmukainen hoito mahdollistuu lapsille ja perheille, säästetään kustannuksissa laaja-alaisesti. Palveluvalikoima vahvistuu ja jäsentyy entisestään ja siitä on hyötyjä kaikista näistä yllä mainituista näkökulmista.

OYS-yhteistyöalueen hyvinvointialueiden vastinparina toimineet terapiakoordinaattorit ovat nostaneet esille hyvinvointialueiden hyötyvän pitemmällä aikavälillä porrastetun tuen ja hoidon mallin käyttöönotosta, joka mahdollistaa nopean ja oikea-aikaisen hoidon saatavuuden perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluiden asiakkaille. Varhaiseen tukeen panostaminen vähentää erityisen tuen tarvetta, jolla myönteisiä vaikutuksia talouteen.

Osahanke 4: Hoidon laadun, vaikuttavuuden ja saatavuuden seuranta sekä tiedolla johtaminen. OYS tukee alueellisesti yhtenevän tuotteistamisen, psykiatristen toimenpidekoodien (THL:n koodistopalvelimen mukaiset) ja kirjaamiskäytäntöjen käyttöönottoa sekä ylläpitoa. Hankkeen aikana OYS tukee psykoterapian laaturekisterin käyttöönottoa niillä hyvinvointialueilla, jotka haluavat ottaa laaturekisterin käyttöön.

Osahanke 6: Pysyvät yhteiskehittämisrakenteet menetelmien käytön ja kehittämisen turvaamiseksi. Hyvinvointialueet ovat sitoutuneet palkkaamaan hankeajaksi psykososiaalisten hoitojen yhteiskehittämisestä vastaavia henkilöitä, ns. terapiakoordinaattoreita, jotka tulevat muodostamaan pysyvän etulinjan koulutus- ja menetelmäohjausrakenteen.

Hankkeessa ollut ollut tavoitteena rakentaa osahankkeiden mukaiset tuotokset vastaamaan tavoitteisiin. Alla kuvattuna miten tavoitteet on saavutettu hankesuunnitelmaan peilaten osahankkeittain ikäryhmittäin tarkasteluna. Pyritty tarkastelemaan myös sitä mikäli jotain jäi saavuttamatta.

Osahanke 1: Digitaalisten omahoitopalveluiden ja muiden kansalaisten digitaalisten mielenterveyspalveluiden käyttöönotto sekä ammattilaisten digitaaliset tukipalvelut

Lapset:
- Ammattilaisten digitaalisia tukipalveluita on hyödynnetty psykososiaalisten interventioiden kouluttamisessa
- Hankeaikana on osallistuttu pienten lasten ja lasten ohjattujen omahoitojen kehittämiseen ja kouluttautumiseen jo pilotointivaiheesta lähtien.
- Mielenterveystalon digitaalisista sisällöistä (asiakkaille suunnatut ja ammattilaisille suunnatut osiot) on tiedotettu ja pidetty koulutuksia ammattilaisille.
- Lasten ikäryhmästä on hankeaikana osallistuttu digitaalisen hoidontarpeen arvion työkalun, lasten interventionavigaattorin kehittämistyöryhmään.

Nuoret:
- Ammattilaisia on koulutettu psykososiaalisiin interventioihin sähköisen koulutusalustan kautta. Pohjois-- Suomen alueelle on saatu koulutettua IPC- ja IPC-MO –workshop –kouluttajia mikä varmistaa interventioiden omavaraisen koulutuksen sähköisen alustan kautta.
- Ohjattuun omahoitoon on koulutettu koko Pohjois-Suomen yhteistyöalueella osaajia. Menetelmässä hyödynnetään Mielenterveystalo.fi -palvelun tarjoamia omahoito-ohjelmia ammattilaisen tukemana
- Psykososiaalisten hoitojen saatavuuden ja vaikuttavuuden sekä mielenterveyden häiriöiden ennaltaehkäisyn ja ennakoinnin lisääminen kehitystyötä on tehty yhteistyössä Terapiat etulinjaan -toimintamallin kanssa hyödyntäen Mielenterveystalo.fi-palvelua mm. tiedottamalla hyvinvointialueita tuki- ja omahoitopalvelujen jatkuvasti kasvavan valikoiman osalta.
- Osalle hyvinvointialueista on perustettu koordinaatiohankkeen tukemana interventio-osaajille ja menetelmäohjaajille Teams-kanava, mikä mahdollistaa reaaliaikaisen tiedottamisen ja keskustelun sekä menetelmätuen ja -lisämateriaalin saatavuuden matalalla kynnyksellä

Aikuiset:
- Digitaalisten mielenterveyspalveluiden käyttöönottoa on tuettu hankeaikana yhteisillä tuki- ja koulutusresursseilla ja yhteiskehittämisverkostolla.
- Ohjattuun omahoitoon on koulutettu koko Pohjois-Suomen yhteistyöalueella osaajia. Menetelmässä hyödynnetään Mielenterveystalo.fi-palvelun tarjoamia omahoito-ohjelmia ammattilaisen tukemana.
- Psykososiaalisten hoitojen saatavuuden ja vaikuttavuuden sekä mielenterveyden häiriöiden ennaltaehkäisyn ja ennakoinnin lisääminen kehitystyötä on tehty yhteistyössä Terapiat etulinjaan -toimintamallin kanssa hyödyntäen Mielenterveystalo.fi-palvelua mm. tiedottamalla hyvinvointialueita tuki- ja omahoitopalvelujen jatkuvasti kasvavan valikoiman osalta.

Osahanke 2: Nopea ja oikein kohdentuva hoitoon ohjaus

Lapset:
- Menetelmiin kouluttautuessaan ammattilaiset ovat saaneet osaamista hoidontarpeen arvioon sekä siihen, miten tunnistaa lapsia ja perheitä, jotka voisivat hyötyä matalan kynnyksen interventioista.
- Psykososiaalisiin hoitoihin ohjautumista ja oikea-aikaisuuden mahdollistumista on pyritty parantamaan myös tukemalla koulutusten kohdentamisen suunnittelua sekä hoidon porrastuksen rakentamista hyvinvointialueilla.
- Tämä on samalla toiminut pohjatyönä sille, että kehitteillä oleva digitaalinen hoidontarpeen arvion työkalu, lasten interventionavigaattori, olisi mahdollista ottaa käyttöön, mikäli hyvinvointialueet niin valitsevat.

Nuoret:
- Menetelmiin kouluttautuessaan ammattilaiset ovat saaneet osaamista hoidontarpeen arvioon sekä siihen, miten tunnistaa nuoria ja perheitä, jotka voisivat hyötyä matalan kynnyksen interventioista.
- Terapianavigaattorista työkaluna on tiedotettu alueita. Navigaattorin käyttöönottoa on pyritty tukemaan siten, että se tapahtuisi riittävän suunnitellusti mm. menetelmiä koulutettaessa ammattilaiset ovat saaneet osaamista hoidontarpeen arvioinnista, sekä siihen, miten tunnistaa oireilua nuorilla, jotka voisivat hyötyä matalan kynnyksen psykososiaalisesta ohjauksesta ja tuesta. Yhteistyötä alueiden kanssa on pyritty rakentamaan navigaattori huomioon ottaen kokonaisuutena.
- Psykososiaalisiin hoitoihin ohjautumista ja oikea-aikaisuuden mahdollistumista on pyritty parantamaan myös tukemalla koulutusten kohdentamisen suunnittelua sekä hoidon porrastuksen rakentamista hyvinvointialueilla mm. järjestämällä alueiden kanssa yhteistyössä interventio-osaajien päivät ja hoidonporrastuksen kehittämispäivät.
- Tämä on samalla toiminut pohjatyönä sille, että kehitteillä oleva digitaalinen hoidontarpeen arvion työkalu, nuorten interventionavigaattori, olisi mahdollista ottaa käyttöön, mikäli hyvinvointialueet niin valitsevat.

Aikuiset:
- Terapianavigaattori työkaluna hoidontarpeen arviossa, implementointi on edennyt suunnitellusti.
- Terapianavigaattori ohjaa hoitoon ohjauksen prosesseja ja tätä OYS-koordinaatiohanke on pyrkinyt tukemaan mm. hoidonporrastuksen ja hoitoonohjauksen työpajapäivien avulla.
- Terapianavigaattori digitaalisena työvälineenä kattaa 80 % Pohjois-Suomen yhteistyöalueesta.
- Psykososiaaliseen hoitoon ohjaus, hoitovalikoiman laajentaminen ja hoidon vaikuttavuuden seuranta on toteutunut suunnitellusti yhteistyössä hyvinvointialuekohtaisten terapiakoordinaattoreiden kanssa, ottaen huomioon yhteistyöalueen tuen tarpeen ja omat etenemissuunnitelmat.
- OYS-koordinaatiohankkeen terapiakoordinaattorit ovat tukeneet ja ohjanneet alueen ammattilaisia ja alueiden terapiakoordinaattoreita uusien työvälineiden käyttöönotossa ja osallistuneet alueellisten pilottien suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan tarpeisiin vastaten.

Osahanke 3: Otetaan Pohjois-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueilla käyttöön perustasolle soveltuvia, näyttöön perustuvia psykososiaalisia hoitoja ja näitä tukeva järjestelmä

Riippuvuudet

- Hankkeessa tehty tiivistä yhteistyötä psykososiaalisiin menetelmiin liittyvän kehitystyön osalta: Pohjois-Suomen Tulevaisuuden sotekeskus –hankkeiden, Terapiat etulinjaan-hankkeen (HUS) ja Itä-Suomen, Länsi-Suomen ja Sisä-Suomen koordinaatiohankkeiden kanssa.

- Psykiatrian yliopistosairaalatoimijat ovat sopineet keskenään yhteisestä palvelukehittämisestä, jonka tarkoituksena on ollut tukea kunkin yliopistosairaalan yhteistyöaluetasoista, keskittämisasetuksen mukaista tehtävää hyvinvointialueiden tukemisessa sekä kunkin YTA-aluetasoisen hankkeen onnistumista. Tavoitteena on ollut -rajallisten kehittämisresurssien mahdollisimman tehokas käyttö ja kansallisesti skaalautuvien palveluiden kehittäminen yhdessä.

- Menetelmien kouluttamisessa hyödynnetty Mielenterveystalon sähköistä koulutusalustaa.

- Pohjois-Pohjanmaan tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen Mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma ja Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton koordinaatiohanke ovat toteuttaneet yhteistyössä digitaalisen sote-keskuksen matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut-pilotin, jonka tavoitteena on ollut tarjota oikea-aikaisesti vaikuttavaa hoitoa asiakkaille matalalla kynnyksellä.

- Lasten Cool Kids –koulutus on toteutunut Lastenklinikoiden kummien käynnistämän Cool Kids –hankkeen kautta HUS:n lasten- ja nuorisopsykiatrian organisoimana

- THL on järjestänyt TF-KKT-koulutuksen yhteistyössä yliopistosairaanhoitopiirien kanssa osana Barnahus-hanketta

- Yhteistyö eri viranomaisten kanssa, mm. Itla, THL, STM implementoinnin tuen jäsentymiseksi

- Yhteistyötä tehty myös POP-sote- ja OT-keskushankkeen kanssa.

Tietovaranto/Järjestelmä/Palvelu, johon kehittyminen kohdentuu

Linkitys säädösmuutoksiin

Lapset:

- Hankeaikana on koordinoitu ja käynnistetty perustason ammattilaisille useita psykososiaalisten menetelmien koulutuksia.
- Kouluttautumista on myös mahdollistettu osin hankkeesta tulevalla menetelmäohjauksella tai hankkeen rahoittamalla, ostopalveluna tuotetulla menetelmäohjauksella.
- Ammattilaisia on hankeaikana valmistunut yleisimpien lievien ja keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden varhaiseen hoitoon tarkoitettujen interventioiden osaajiksi.
- Menetelmäohjaajia on kouluttautunut siten, että osalla hyvinvointialueista on jo joidenkin interventioiden osalta omaa menetelmäohjaajakapasiteettia sekä mahdollisuus tehdä yhteistyötä menetelmäohjauksen suhteen hyvinvointialueiden kesken.
- Sekä kouluttautumisen aikana että valmistumisen jälkeen ammattilaisia on tuettu menetelmien käytössä ja pyritty varmistamaan menetelmien vakiintumista palveluvalikoimaan.
- Kouluttautuminen ja käyttöönotot ovat edistyneet niin, että useilla alueilla psykososiaalisia menetelmiä on perustasolla saatavilla aiempaa enemmän.

Nuoret:

- Pohjois-Suomen yhteistyöalueella on onnistuttu laajentamaan nuorten perustason mielenterveystyön palveluvalikoimaa kouluttamalla tai tarjoamalla koulutuspaikkoja matalan kynnyksen psykososiaalisten interventioiden koulutuksiin. Tavoitteena on saada jokaiselle hyvinvointialueelle nuoruusikäisten (13-18 -vuotiaat) määrään suhteutettuna tasamääräinen luku interventio-osaajia siten, että jokaiseen YTA-alueen kuntaan juurtuu interventio-osaamista vähintään kahden koulutetun osaajan verran. Näitä porrastetun palveluvalikoiman mukaisia, 0-3 portaille sijoittuvia interventioita on saatu koulutettua kauttaaltaan koko YTA-alueelle.
- NMOK:n aikana (v. 2021-2022) aloitettuja psykososiaalisten interventioiden koulutuksia on jatkettu siirtymällä suunnitellusti TE-mallin mukaiseen, digitaalista koulutusalustaa hyödyntävään koulutusmalliin. Koulutustoimintaa on toteutettu pääasiassa Terapiat etulinjaan-hankkeen digitaalisella koulutusalustalla. OYS-koordinaatiohanke on antanut tukea yhteistyöalueen tarpeen mukaan koulutusstartteihin ja koulutusten menetelmäohjaukseen.
- YTA-alueen koordinaattoreita on pätevöitynyt koulutusmallin mukaisesti IPC:n ja IPC MO:n workshop -kouluttajiksi, mikä jatkossa mahdollistaa YTA -alueelle kouluttamisen modulaarisen portfoliomallin mukaisesti joustavasti ja hyvinvointialueiden tarpeita huomioiden. IPC:n ja Cool Kidsin osalta YTA -alueelle on koulutettu myös menetelmäohjaajia, ja YTA -tasoinen tavoite omavaraisuudesta kouluttautumisen suhteen on sitä kautta saavutettu. Myös IPT-N suhteen menetelmäohjaajakapasiteettia on pystytty vahvistamaan kautta koko YTA -alueen hyvinvointialueiden omista osaajista. Koordinaatiohanke on mahdollistanut menetelmäohjauksen ostopalveluna niissä tilanteissa, missä alueen tai koordinaatiohankkeen oma resurssi ei ole ollut käytettävissä.
- Interventioiden juurtumista on pyritty varmistamaan koordinaationa YTA-tasoisesti rakentamalla yhtenäistä koulutuksista tiedottamisen ja ilmoittautumisen mallia sekä pitämällä kiinni akkreditointikriteereistä koulutukseen hakuvaiheessa sekä kouluttamalla osaajalle yhtä interventiota kerrallaan.

Aikuiset:

- Hankeajan alussa on toteutettu Pohjois-Suomen yhteistyöalueella osaamiskartoitus, minkä perusteella koulutussuunnittelua on tehty.
- Matalan kynnyksen palveluvalikoimaa on laajennettu niin, että alueellisesti on mahdollista järjestää psykososiaaliset menetelmät porrasteisesti. OYS-koordinaatiohanke on tukenut 1.–3. portaan palveluvalikoiman suunnittelua ja toteutusta Pohjois-Suomen yhteistyöalueesta.
- Koulutustoimintaa on toteutettu pääasiassa Terapiat etulinjaan-hankkeen digitaalisella koulutusalustalla. OYS-koordinaatiohanke on antanut tukea yhteistyöalueen tarpeen mukaan koulutusstartteihin ja koulutusten menetelmäohjaukseen.
- Julkisen terveydenhuollon koulutustarpeisiin vastataan kansallisesti yhteistyössä kehitettävällä koulutusportfoliolla. OYS-koordinaatiohanke on tehnyt tiivistä yhteistyötä kansallisesti toimivan Terapiat etulinjaan-hankkeen kanssa, joka vastaa koulutusrakenteista ja uusien koulutusten tuottamisesta.
- Jokaisen Pohjois-Suomen yhteistyöalueen koulutusportfoliota on räätälöity alueellisesti perustuen julkisen terveydenhuollon tarpeisiin. OYS-koordinaatiohanke antanut tukea koulutusten räätälöintiin ja valintaan.
- Oys-koordinaatiohanke on tukenut hyvinvointialueiden IPC-menetelmäohjaajia koko YTA-alueella säännöllisillä tapaamisilla.

Osahanke 4: Hoidon laadun, vaikuttavuuden ja saatavuuden seuranta sekä tiedolla johtaminen

Lapset:

- Hankeaikana on osallistuttu lasten ikäryhmän ensimmäisiin pilotteihin kaikkien uusien interventioiden osalta, jotta on saatu alueelle ymmärrystä koulutusten suunnittelutyöhön sekä vietyä palautetta ja alueellisia kehitystarpeita koulutusten suunnitteluun.
- Pilotointi on nähty tärkeänä osana toimivien, laadukkaiden ja vaikuttavien interventioiden kehitystyötä. Lisäksi on keskitytty edistämään jo käyttöönotettujen interventioiden vakiintumista siten, että riittävä fideliteetti säilyy.
- Kansallisessa yhteistyössä on kerätty tietoa toteutuneista piloteista sekä niiden jälkeisistä koulutuksista (esim. koulutuspäiväkirjojen ja toimenpidekoodien avulla).

Nuoret:

- Hanke yhdessä hyvinvointialueiden kanssa on pyrkinyt motivoimaan psykososiaalisten menetelmien käyttöön sekä tiedonkeruuseen ammattilaisia sekä esihenkilöitä nuorten psykososiaalisten menetelmien käytön ja vaikuttavuuden seurannasta kertyvän tiedon avulla.
- Psykososiaalisten menetelmien tiedonkeräämiseksi on hankkeessa kansallista yhteiskehittämistä hyödyntäen ja siihen osallistumalla kehitetty mm. seuraavat Webropol-kyselyt: IPC- ohjaajan kysely, Cool Kids -työntekijän kysely, IPC- nuoren palautekysely, Cool Kids -nuoren kysely.
- OYS-koordinaatiohanke on välittänyt säännöllisesti Webropol-kyselyiden kautta kertyvää tietoa hyvinvointialueiden esihenkilöille implementaatiotiimeissä ja hyvinvointialueiden interventiokoordinaattoreille (mm. IPC- ja Cool Kids- ohjaajien sekä nuorten kyselyiden vastaukset). Alueet hyödyntävät tietoa haluamallaan tavalla esimerkiksi tiedolla johtamisessa.
- Webropol-kyselyistä kertyvää tietoa on hyödynnetty myös kansallisessa yhteiskehittämisessä esimerkiksi IPC- intervention osalta.
- Toimenpidekoodien käyttöönotto on tapahtunut OYS-yhteistyöalueen hyvinvointialueilla eri tahtisesti ja kirjaamiskäytännöt ovat kirjavia. Hanke on tukenut hyvinvointialueita tarpeen mukaisesti näissä asioissa, alueita on tuettu ottamaan käyttöön toimenpidekoodit sekä seuraamaan aluelähtöisesti interventioiden käyttöä toimenpidekoodien käyttöä seuraamalla.
- Yhteistyöaluetasoisen yhteiskehittämisen avulla on yhdessä ammattilaisten kanssa kehitetty mm. Lifecare -kirjaamisohje IPC- intervention kirjaamisen tueksi.
- Hanke on tehnyt yhteistyötä Oulun yliopiston ja oamk:n kanssa. Säännöllisissä tapaamisissa on tuettu psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuuden ja käytön tutkimusta.

Aikuiset:

- Kehittämisasetuksen mukaista koordinaatiotehtävää psykososiaalisten hoitojen saatavuuden, vaikuttavuuden ja laadun seuraamiseksi on toteutettu kansallisessa yhteistyössä.
- Kansallisessa yhteistyössä on kerätty hyvinvointialuekohtaista tietoa hankkeen ja koulutusten onnistumisesta ja vaikuttavuudesta mm. koulutuspäiväkirjojen (IPC, KLT) avulla.
- OYS-koordinaatiohankeen on korostanut tiedolla johtamisen merkitystä. Kansallisesti tuotettua tietoa menetelmien vaikuttavuudesta on tuotu ammattilaisten tietoisuuteen ja tuettu tiedon hyödyntämistä päivittäisjohtamisessa.
- Toimenpidekoodien käyttöönotossa ja yhtenäisessä kirjaamisessa on pyritty tukemaan yhteistyöalueita. Kansallisen ja yhteistyöaluetasoisen yhteiskehittämisen avulla kehitetty mm. Lifecaren fraasipohjia mm. ensijäsennyksen ja ohjatun omahoidon kirjaamiseen.

Hankkeesta on puuttunut tiedolla johtamisen asiantuntija koko hankeajan ja sillä vaikutusta erityisesti osahankkeen neljä tavoitteisiin pääsemiseksi. Tiedolla johtamisen asiantuntijan puuttumisella on ollut vaikutusta yhteistyöaluetasoisen systemaattisen tiedonkeruun kehittämisessä hidastaen kehittämistyötä ja yhteneväisen mallin luomisessa, mitä ei hankeaikana saavutettu. Alkuperäisessä hankesuunnitelmassa tämä rekrytointi ollut suunnitelmana.
Oys Psykiatrialla tehty kehittämistyö psykoterapian laaturekisterin ja toimenpidekoodien yhteneväistämiseksi ei ole integroitunut osaksi hankkeen kehittämistyötä.

Osahanke 6: Pysyvät yhteiskehittämisrakenteet menetelmien käytön ja kehittämisen turvaamiseksi

Lapset:
- Sekä YTA-koordinaatiohankkeen että hyvinvointialueiden hanketyön puitteissa on mahdollistunut koulutusten koordinointi ja implementointi kansallisessa ja alueellisessa yhteistyössä (hyvinvointialueet, YTA:t ja eri toimijat).
- Hanketyössä on muodostunut toimintamalleja ja yhteistyörakenteita, jotka jatkossakin ovat käytettävissä menetelmien käyttöönotossa, arvioinnissa ja osaamisen ylläpitämisessä hankeajan jälkeen, mikäli tarvittavat työntekijäresurssit mahdollistuvat joko virkatyönä tai muilla järjestelyillä.
- Suunnittelussa on pyritty varmistamaan, että hankeajan jälkeen vähintään keskittämisasetuksen mukaiset vaatimukset täyttyvät.

Nuoret:
- Menetelmien implementaation tueksi on rakennettu jokaisen hyvinvointialueen kanssa säännöllisesti kokoontuvat OYS YTA interventiokoordinaattoreiden ohjaamat implementaatiotiimit, mihin kuuluu alueelle koulutettavien osaajien esihenkilöitä. Toiminta on siirtynyt alueiden iv-koordinaattoreiden vastuulle. Tiimeissä on pyritty tiedottamaan hyvinvointialueelle koulutettavista interventioista, koulutusprosessien etenemisestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä jakamaan Webropol -kyselyistä jatkuvasti kertyvää informaatiota menetelmien käytöstä hyvinvointialueella. Lisäksi implementoinnin tukena on toiminut alueiden omien interventiokoordinaattoreiden kanssa tehtävä tiivis yhteistyö sekä yhteistyö TE-hankkeen, THL:n ja STM:n toimijoiden kanssa. YTA -interventiokoordinaattorit ovat osallistuneet kansallisiin kehittämistyöryhmiin ja pyrkineet tuomaan esille Pohjois-Suomen alueelliset erityistarpeet koulutuksia ja niiden toteutusta sekä aikatauluja suunniteltaessa.
- OYS YTA –koordinaatio on tarjonnut säännöllisen menetelmäohjaustuen hyvinvointialueiden omille menetelmäohjaajille / mentoreille
- OYS YTA –koordinaatio on pyytänyt koolle säännöllisesti kokoontuvan interventiokoordinaattoreiden tapaamisen
- OYS YTA –koordinaatio on osallistunut kansalliseen kehittämistyöryhmään sekä LNP –verkostotapaamisiin
- OYS YTA koordinaatio on pyrkinyt tiiviiseen yhteistyöhön TE –hankkeen kanssa koulutusrakenteiden muodostamiseksi YTA –tasolle ja HV-alueille
- YTA –tasoinen omavaraisuus IPC- ja IPC-MO –koulutuksiin saavutettu kahden OYS YTA interventiokoordinaattorin valmistuttua workshop –kouluttajiksi hankekauden loppuun mennessä
- OYS YTA –koordinaatio toteuttaa jatkuvaa akkreditaatiota MO-rakenteen vahvistamiseksi menetelmäkohtaisesti mm. käymällä tukiryhmissä kouluttautuneiden kanssa keskustelua MO-koulutushalukkuudesta
- Hankekauden aikana on järjestetty yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa aluekohtaisia hoidonporrastuspäiviä ja interventio-osaajapäiviä implementaation tukena
- OYS YTA interventiokoordinaatio on pyrkinyt tukemaan lasten ja nuorten mielenterveystyön painopisteen siirtymistä ennaltaehkäisevään ja mielenterveyttä tukevaan työhön suuntaamalla täsmällistä informaatiota koulujen ja oppilaitosten henkilöstölle yleisimmistä mielenterveyden häiriöistä ja koulutettavista lyhytinterventioista. Yhteistyötä on tehty osallistumalla kansallisen webinaarin sisällön suunnitteluun ja toteutukseen. NMOK OYS YTA on myös suunnitellut ja toteuttanut yhdessä konsultatiivisen sairaalakouluhankkeen kanssa webinaarisarjan koulujen opetushenkilöstölle nuorten masennuksen ja ahdistuksen tunnistamisesta kouluympäristössä sekä psykososiaalisten menetelmien käytöstä koulujen oppilas- ja opiskeluterveydenhuollossa. Konsultatiivisen sairaalaopetuksen keinoin päästään entistä laajemmin kohdentamaan toimia oppilaisiin, joiden pulmat kytkeytyvät mm. kiusaamiseen, mielenterveyden haasteisiin, itsetuhoisuuteen, masentuneisuuteen ja kouluakäymättömyyteen.

Aikuiset:
-Ammattilaisille suunnatut tukipalvelut on toteutettu pääsääntöisesti Terapiat Etulinjaan - hankkeen koulutusalustan avulla. Koulutusalusta päivittyy kertaus- ja täydennyskoulutuksista, joiden kehittämisestä vastaa TE- hanke. OYS- koordinaatiohanke on ollut mukana kehittämistyössä kansallisesti tuoden näkökulmaa käytännön koulutusten toteuttamisen sujuvuudesta ja materiaalien käyttökelpoisuudesta koulutettavien näkökulmasta.
- OYS-koordinaatiohanke on tukenut koulutettavia sekä jakanut tietoa yhteistyöalueella.
- Kansallinen- ja yhteistyöalueiden kanssa tehtävä yhteistyö implementointi- ja koulutusasioissa edennyt pilotointeihin ja koulutusten aloittamisen lisäksi juurruttamiseen.
- OYS-koordinaatiohanke on tehnyt työtä siihen suuntaan, että terapiakoordinaattorit tulevat muodostamaan pysyvän etulinjan koulutus- ja menetelmäohjausrakenteen, joka takaa kullekin alueelle riittävän omavaraisuuden näiden suhteen.
- Kansallisen yhteistyön avulla on pyritty tukemaan Tulevaisuuden sote-keskushanketta tehokkaasti koko maassa ja luomaan osaamiskeskusrakenteet.
- Hankeaikana on rakentunut pohja kansalliselle ja alueelliselle yhteiskehittämisverkostolle.

Tuotokset

Psykososiaalisten menetelmien osaamisen vahvistaminen Oys-yhteistyöalueella

Lasten 1.–3. portaan menetelmiin koulutetut sekä koulutuksessa olevat ammattilaiset
- Pienten lasten ja lasten ja nuorten ohjatut omahoidot ~150
- Lasten ja nuorten ahdistuksen lyhytinterventio -menetelmäosaaja 28 (lasten ja nuorten)
- Ahdistuksen lyhytinterventio menetelmäohjaaja 4
- Cool Kids –menetelmäosaaja 47
- Cool Kids -menetelmäohjaaja 4
- Traumafokusoituun kognitiiviseen käyttäytymisterapiaan (TF-KKT) vahvistettu omaa osaamisesta kahdelle lasten työntekijälle. Osallistutaan menetelmän juurtumisen edistämiseen pyrkivään alueelliseen yhteistyöhön.

Huom: hankeaikana lasten Cool Kids on ollut Lastenklinikoiden kummien tukemaa koulutusta

Nuoret 1.–3. portaan menetelmiin koulutetut interventiot
- Interpersonaalinen ohjanta -N 252
- Interpersonaalinen ohjanta -N menetelmäohjaaja 14
- Interpersonaalinen terapia -N 41
- Interpersonaalinen terapia -N menetelmäohjaaja 3
- Cool Kids 64
- Cool Kids menetelmäohjaaja 4
- Nuoret 1.-3. portaan menetelmien workshop- kouluttajaksi pätevöityneet ammattilaiset IPC ja IPC -menetelmäohjaajaworkshop 2

Aikuisten 1.–3. portaan menetelmiin koulutetut sekä koulutuksessa olevat ammattilaiset
- Ohjattu omahoito ~380
- Kognitiivinen lyhytterapia 66
- Kognitiivinen lyhytterapia menetelmäohjaaja 4
- Interpersonaalinen ohjanta 53 (Popsoten aikana koulutettu 150)
- Interpersonaalinen ohjanta menetelmäohjaaja (TE-koulutus) 7 (Popsoten aikana koulutettu 29)
- Mentalisaatioon pohjautuva terapia (MBT)- koulutus 20 (koulutuspilotti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle)

Yllä lueteltuihin interventioihin kouluttautuneiden ammattilaisten määrät ja tietoa interventioiden käytöstä on nähtävissä koko hankeajan loppuraportoinnin liitteenä olevasta koulutus Excelistä.

Innokylään viedyt toimintamallit, jotka otetaan käyttöön yhteistyöalueella. Linkit toimintamalleihin:

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton koordinointi Oys-yhteistyöalueella (osana Tulevaisuuden sote-keskus hanketta) https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/psykososiaalisten-menetelmien-kayttoonoton-koordinointi-oys-yhteistyoalueella-osana

Aikuisten hoidonporrastuksen ja hoidontarpeenarvion kehittäminen OYS-yhteistyöalueella https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/aikuisten-hoidonporrastuksen-ja-hoidontarpeenarvion-kehittaminen-oys

Aikuisten psykososiaaliset menetelmät ja Terapiat etulinjaan -toimintamalli OYS-yhteistyöalueella https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/aikuisten-psykososiaaliset-menetelmat-ja-terapiat-etulinjaan-toimintamalli-oys

Digitaalisen sote-keskuksen matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut -pilotti https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/digitaalisen-sote-keskuksen-matalan-kynnyksen-mielenterveyspalvelut-pilotti

Interpersonaalisen ohjannan (IPC) seminaari https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/interpersonaalisen-ohjannan-ipc-seminaari

Lasten ja nuorten psykososiaaliset menetelmät OYS -yhteistyöalueella -osaamisen tuki https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/lasten-ja-nuorten-psykososiaaliset-menetelmat-oys-yhteistyoalueella-osaamisen-tuki

Nuorten psykososiaaliset menetelmät OYS -yhteistyöalueella -käytön ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämisen tuki https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/nuorten-psykososiaaliset-menetelmat-oys-yhteistyoalueella-kayton-ja-vaikuttavuuden

Perheterapeuttinen ote-koulutuskokonaisuus OYS-yhteistyöalueella vahvistamassa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten osaamista https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/perheterapeuttinen-ote-koulutuskokonaisuus-oys-yhteistyoalueella-vahvistamassa

Aikuisten ohjatun omahoidon boosteri Pohjois-Suomen yhteistyöalueella https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/aikuisten-ohjatun-omahoidon-boosteri-pohjois-suomen-yhteistyoalueella

Lappi:

Nuorten IPC-ohjaaja ja menetelmäohjaaja -koulutusprosessi https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/nuorten-ipc-ohjaaja-ja-menetelmaohjaaja-koulutusprosessi

Nuorten interpersoonallisesta ohjannasta (IPC-N) kertova video https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/nuorten-interpersoonallisesta-ohjannasta-ipc-n-kertova-video

Tulevaisuuden sote-keskus-hanke Lapissa: Psykososiaalisten menetelmien käsikirja https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/tulevaisuuden-sote-keskus-hanke-lapissa-psykososiaalisten-menetelmien-kasikirja

Keski-Pohjanmaa: Mielenterveyskuntoutuksen kehittäminen Keski-Pohjanmaalla aikuisten palveluissa https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/mielenterveyskuntoutuksen-kehittaminen-keski-pohjanmaalla-aikuisten-palveluissa

Pohjois-Pohjanmaa: IPC-ohjauksen rakenteisen kirjaamisen ohje IPC -ohjauksen rakenteisen kirjaamisen ohje | Innokylä (innokyla.fi)

Kainuu: Terapiat etulinjaan-toimintamalli Kainuun hyvinvointialueella
Terapiat etulinjaan -toimintamalli Kainuun hyvinvointialueella | Innokylä (innokyla.fi)

2. Luettele ne toimintamallit, myös Innokylään viedyt:

a. jotka jäivät kesken

Mentalisaatioterapeutti (MBT)-koulutus Pohjois-Pohjanmaalla https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/mentalisaatioterapeutti-mbt-koulutus-pohjois-pohjanmaalla

Työn jatkuminen hankeajan jälkeen:

Hankkeen kehittämistyön ja tavoitteiden toteuttamiseksi sekä niiden jatkuvuuden turvaamiseksi hankkeen jälkeen tarvitaan toimenpiteitä sekä yhteistyörakenteita. Kattavat yhteistyörakenteet tukevat mielenterveyden oireiden ja häiriöiden tunnistamista ja hoitoa sekä menetelmien ylläpitämistä. Hanketyössä on rakennettu ja vahvistettu yhteistyörakenteita kolmella tasolla ja yhteistyön on tavoite niissä jatkua

•Yliopistosairaalat kehittävät yhdessä sellaisia palveluita ja osaamista, mikä skaalautuu ja minkä kehittäminen on tehokkainta kansallisella tasolla

•Kukin yliopistosairaala kehittää omia palveluitaan ja osaamistaan, sekä soveltaa kansallisessa yhteistyössä kehitettyjä palveluita yhteistyöalueellaan

•Hyvinvointialuekohtaisesti sovitaan yhteiskehittämisen parhaista tavoista ja rakenteista, joilla perustason palveluita tuetaan

Psykososiaalisten menetelmien käyttöönoton koordinointi OYS-yhteistyöalueella (osana Tulevaisuuden sote-keskus -hanketta) toiminta jatkuu vuonna 2024 keskittämisasetuksen 582/2017 §4 6 mom mukaisesti osana pysyviä rakenteita yhteistyössä hyvinvointialueiden johdon ja muiden toimijoiden. Toiminnan ohjaukseen perustetaan yhteistyöaletasoinen ohjausryhmä. Hankeaikana on jo luotu Psykososiaalisten palveluiden johtoryhmän verkosto ja se on aloittanut toimintansa.

Jokaisella Pohjois-Suomen yhteistyöalueella psykososiaalisten menetelmien käyttöönotto ja juurruttaminen jatkuu pääsääntöisesti hankerahoituksella. Hankeaikana hyvinvointialueilla on työskennelleet ns. vastin parit jatkavat siellä pääntöisesti kehittämistyötä myös hankeajan jälkeen ja muodostavat kanssamme jatkossakin merkittävän yhteiskehittämisrakenteet. Oleellista on jatkaa ja vahvistaa yhteistyötä esihenkilöiden ja johdon kanssa interventioiden implementoinnin onnistumiseksi.